

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/886

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA V OBDOBJU 2004-2008

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P6-0138
Naslov programa	Politična, kulturna, gospodarska, socialna in verska zgodovina ter sedanost Štajerske in Prekmurja
Vodja programa	11361 Darko Friš
Obseg raziskovalnih ur	10.200
Cenovni razred	B
Trajanje programa	01.2007 - 12.2008
Izvajalke programa (raziskovalne organizacije in/ali koncesionarji)	2565 Univeza v Mariboru Filozofska fakulteta

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega programa¹

Raziskovalni program Politična, kulturna, gospodarska, socialna in verska zgodovina ter sedanost Štajerske in Prekmurja je potekal v obdobju od leta 2004 do 2008. V omenjenem obdobju se je raziskovalna skupina ukvarjala z raziskovanjem politične, gospodarske, socialne, kulturne, verske in literarne zgodovine ter sedanosti Štajerske in Prekmurja od srednjega veka do danes. Raziskave o Prekmurju so bile usmerjene v preteklost tako pokrajine kot celote in tudi na posamične prekmurske meščanske naselbine. Vsebinsko zaokroženo so bile obdelane naslednje teme: generaloška podoba plemiških slojev v Murski Soboti 18. stoletja z uvodno študijo o krajepisju tukajšnjih urbanih naselbin, ki je razložila pomen nekaterih temeljnih pojmov za bodoče slovensko zgodovino pisje o njih; potovanja v pokrajino in iz pokrajine od 16. do 18. stoletja; podelitev privilegija prebivalstvu trga Dolnja Lendava leta 1595; osmansko-turški pritiski na Doljno Lendavo leta 1583, točneje zahteva Turkov za podreditev prebivalstva tega trga osmanski oblasti; analiza kartografskega vira za celotno Prekmurje v jožefinski vojaški izmeri iz leta 1784, ki je opozorila na celoten kompleks podatkov o pokrajini. Še posebej lokalnozgodovinske vsebine odkrivajo velike črne lise v tukajšnjih naselbinah. Prav to bo ena od nalog programske skupine v naslednjem obdobju. Od tem s področja Štajerske so se raziskovale urbane naselbine, položaj posameznika v posebnih historičnih okoliščinah, in naravohistorične vsebine. Obdelane teme: mesto Maribor med 16. in 18. stoletjem, ki je nov poskus celovite sinteze o mestu; prebivalstvo Maribora do srede 18. stoletja z originalno analizo mestnih davčnih knjig iz druge polovice ter s konca 15. stoletja; možnosti zdravljenja, okrevanja in zdravstvene rehabilitacije vojakov na Slavonski vojni krajini 16. in 17. stoletja; reka Drava in pomembnejše naselbine ob njej na kartografskem

viru - jožefinski vojaški izmeri iz 1781-1783, ki temeljito predstavi prvi podroben izris reke na kateri od kart, s kompleksom podatkov hkrati.

V raziskavah o zgodovini Maribora in širše okolice za obdobje 19. in 20. stoletja je bil poudarek na prikazu in opredelitvi nastajanja in uveljavljanja slovenstva na tem območju, pri tem pa so se raziskovali tudi vplivi in razvoj nemštva. V sklopu teh raziskav so se raziskovale kulturne, socialne, gospodarske in politične teme.

Usmerjene so bile v preteklost Maribora kot tudi v posledice dogajanja na širše območje okolice mesta. Vsebinsko so bile obdelane naslednje teme: vpliv družbenogospodarskih razmer na življenje mestnega prebivalstva in na oblikovanje njihove kulture pred prvo svetovno vojno in po njej; vpliv nemškega kapitala na kulturno-prosvetnem področju, vpliv političnih razmer na kulturno dogajanje v mestu po letu 1918; kovanje zavesti slovenstva v mestu in širši okolici skozi delovanje kulturnih ustanov in društvenega življenja, v katerem ni moč prezreti kulturnega in narodnoprebudnega delovanja.

Raziskave so časovno posegle tudi v čas druge svetovne vojne s temo o jeziku v Mariboru v luči nemškega štetja 29. novembra leta 1942. Ugotovitve kažejo, da se je le dobra petina spodnještajerskega prebivalstva izkazala s solidnim jezikovnim znanjem in da je bilo znanje nemščine pri več kot 90 % podeželskega prebivalstva ocenjeno z zadostno oz. nezadostno.

Pozornost raziskave je bila usmerjena tudi v življenje in delo posameznikov, ki so s svojim delovanjem vplivali na podobo obravnavanega prostora. Eden takih je bil Pavel Turner. Izobražen, široko razgledan, obogaten s številnimi izkušnjami, ki si jih je pridobil po vsej Evropi, je ostal do konca življenja narodno zaveden. Ob tem pa je svoja spoznanja posredoval Slovencem v želji, da jih povzdignejo na stopnjo zahodnoevropskega gospodarstva in kulture, v čemer je videl osnovni pogoj za njihov politični obstoj.

Program dela raziskovalne skupine se je usmeril tudi v zgodovino cerkvenoupravnih institucij od visokega srednjega veka naprej z raziskavo o dajatvah prelatov Svetemu sedežu v 14. in 15. stoletju.

Raziskovalci, vključeni v projekt, so zbirali gradivo v knjižnicah in arhivih na Dunaju, v Ljubljani, Mariboru, Forchtensteinu, Vasi Megyei Levéltár Szombathely, Zala Megyei Levéltár Zalaegerszegu, Celovcu, Murski Soboti in na Ptuju.

3. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev²

Raziskave so bile usmerjene na analitični in sintetični prikaz zgodovine srednjeveškega in novoveškega obdobja ter na obdobje novejša in sodobna zgodovine na Štajerskem in v Prekmurju ter primerjalno na sosednja področja. Na osnovi opravljenih raziskav je raziskovalna skupina nadgrajevala znanje o razvojnih procesih z mnogimi mikroraziskavami določenih tem. Poudarek je dajala do sedaj manj obdelanim in popolnoma novim raziskovalnim vsebinam.

Področje Štajerske in Prekmurja je bilo v dosednji domači in tuji historiografiji manj obravnavano kot drugi predeli slovenskega ozemlja, kar še posebej velja za Prekmurje in štajersko podeželje. Nekateri vidiki politične, gospodarske, kulturne, verske in socialne zgodovine pa so bili še povsem neobdelani. Podobno je bilo tudi na področjih lokalne in krajevne zgodovine, socialne slojevitosti in mikroekonomskih dognanj.

Obravnavani prostor je bil od najstarejših časov naprej intenzivno prehodni z visoko stopnjo izkoriščanja naravnih danosti, močnih tokov ekonomskih izmenjav, mobilnosti in intenzitete same poseljenosti, številnih oblik državnosti, religioznosti ter kulturnih in duhovnih dosežkov. Zato kot tak ponuja široko množico možnih raziskovalnih tem in njihovo interdisciplinarno obdelavo. V sklopu teh raziskav je bila posebna analiza namenjena razmerju med religijo in posameznimi družbenimi pojavi (spol, družina, država), pri čemer je empirična snov vezana na izkušnje iz Štajerske in Maribora.

V interdisciplinarni obdelavi je raziskovalna skupina vključila tudi nove tehnike raziskovalnega dela: elektronski mediji.

4. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa³

5. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁴

Znanstveni rezultat			
1.	Naslov	SLO	Religija, družba, posameznik : temelji družboslovne obravnave verskega pojava.
		ANG	Religion, society, individuals : basis of sociological discussion of religious phenomena
	Opis	SLO	Religija sodi med najbolj izzivna in sporna znanstvena vprašanja, ki so v knjigi obravnavana sistematično s stališča humanističnih in družboslovnih ved. Monografija je naravnana v teoretično, čeprav je bogato ponazorjena s faktografskimi in zgodovinskimi primeri in tendencami. Nakazani so glavni spori, vezani na koncept religije, za metodologijo njenega proučevanja, kot tudi pristopi, ki se uveljavljajo v posameznih vedah pri proučevanju tega pojava. Posebna pozornost je namenjena strukturalnim pristopom pri proučevanju tega pojava.
		ANG	Religion belongs to the most challenging and controversial scientific problems. This book treats it systematically from the perspective of social sciences and humanities. The monograph presents theoretical issues, while it is at the same time amply illustrated with factual and historical examples and tendencies. The monograph presents the main controversies related to the concept of religion, to the methodology of its research, as well as different approaches from different disciplines. Special attention is given to the structural approaches to the study of religion.
	Objavljeno v	FLERE Sergej, Religija, družba, posameznik : temelji družboslovne obravnave verskega pojava, Pedagoška fakulteta, 2005. 230 pp., graphs. ISBN 86-80693-88-X	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
	COBISS.SI-ID	55585281	
2.	Naslov	SLO	Korespondenca dr. Pavla Turnerja v letih 1885 – 1923 : Babnik - Budermann : objava arhivskih dokumentov
		ANG	Correspondence dr. Pavel Turner between 1885 – 1923 : Babnik - Budermann : publication of archival material
	Opis	SLO	Dr. Pavel Turner (1842 – 1924) si je dopisoval skoraj z vsemi pomembnimi Slovenci, ki so se politično in kulturno udeleževali v zadnjih desetletjih 19. in prvih desetletjih 20. stoletja. Njegova korespondenca, ki jo hrani Pokrajinski arhiv v Mariboru, je bila razen redkih izjem še popolnoma neraziskana. Znanstvenokritična izdaja Turnerjeve korespondence predstavlja dragocen vir za proučevanje politične in kulturne zgodovine Slovencev in bo odličen pripomoček vsem raziskovalcem, ki se ukvarjajo s to tematiko.
		ANG	Dr. Pavel Turner (1842-1924) had correspondence with almost all important Slovenes who were politically active in the last decades of the 19th and the first decades of the 20th century. His correspondence is kept in the Provincial Archives of Maribor and so far had not been, with some rare exceptions, thoroughly investigated. The scientific critical edition of Turner's correspondence represents a valuable source for the study of political and cultural history of Slovenes and will be an excellent reference work for all the researchers who work in this field.
	Objavljeno v	FRIŠ, Darko, MATJAŠIČ FRIŠ, Mateja. Korespondenca dr. Pavla Turnerja v letih 1885-1923 : Babnik - Budermann : objava arhivskih dokumentov, (Viri, 8). Maribor: Pokrajinski arhiv, 2006. 191 str., ilustr. ISBN 961-6507-17-6. [COBISS.SI-ID 865669]	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
	COBISS.SI-ID	865669	
3.	Naslov	SLO	Specifičnost verske orientacije ameriških protestantov
		ANG	Is intrinsic religious orientation a culturally specific American Protestant concept?
			Pristnost religioznosti in njene motivacije predstavljajo eno najzahtevnejših vprašanj pri znanstvenem raziskovanju religioznosti. Allportove sugestije iz

	Opis	SLO	1967. leta imajo v teh pogledih paradigmatičen značaj. Primerjajoč slovenske katoličane, srbske pravoslavce, bosanske muslimane in ameriške protestante se v tem delu izraža dvom o univerzalni veljavnosti tega koncepta in njegove prevladujoče operacionalizacije. Na slovenskem štajerskem vzorcu se izraža povezovanje intrinzične in psihološke ekstrinzične religioznosti, enako kot v vseh neameriških vzorcih.
		ANG	The authenticity of religiousness and its motivation is one of the most difficult questions arising in the scientific research of religiousness. Allport's suggestions from 1957 have a paradigmatic character with reference to this subject. A comparison of Slovene Catholics, Srb Orthodox Christians, Bosnian Muslims and American Protestants raises doubts about the universality of this concept and its prevailing operationalization. The Slovene Styrian sample shows the connection between intrinsic and psychological extrinsic religiousness, which is similar to all the non-American samples.
	Objavljeno v		FLERE, Sergej, LAVRIČ, Miran. Is intrinsic religious orientation a culturally specific American Protestant concept? : the fusion of intrinsic and extrinsic religious orientation among non-Protestants. Eur. j. soc. psychol., Apr./May 2008, vol. 38, iss. 3, str. 521-530. http://dx.doi.org/10.1002/ejsp.437 . [COBISS.SI-ID 15403272]
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID		15403272
4.	Naslov	SLO	Mariborska društva pred drugo svetovno vojno
		ANG	Societis in Maribor befor II. world war
	Opis	SLO	Slovenska kultura je bila v veliki meri razvita že pred prvo svetovno vojno, kljub temu pa prevrat iz stare Avstrije v novo državo za slovensko kulturo pomeni pomembno prelomnico. Po 1918 so bili dani pogoji za uresničitev slovenskega zgodovinskega narodnopolitičnega programa narodno kulturne enakopravnosti in osamosvojitve. Ti pogoji so bili sprva slabi, tudi težave, s katerimi so se soočali, so ovirale kulturno delovanje, toda močna volja posameznikov je kmalu odstranila precej ovir in ustvarila osnovo, na kateri je bilo mogoče graditi trdno stavbo prihodnosti
		ANG	Slovene culture was already well developed before the first world war, but the fall of the old monarchy and the emergence of the new country still meant an important turning point for Slovenian culture. After 1918 foundations were laid for the realization of the Slovene historical national political program of national cultural equality and independence. These foundations were unstable, the problems facing the nation, represented an obstacle for cultural activities. The strong will of individuals removed a lot of these obstacles and strengthened the foundation on which to build a solid future.
	Objavljeno v		POTOČNIK, Dragan. Mariborska društva pred drugo svetovno vojno. Stud. Hist. Slov., 2005, letn. 5, št. 1/3, str. 347-386, ilustr. [COBISS.SI-ID 780165]
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID		780165
5.	Naslov	SLO	K problemu novoveških privilegijev zahodnoogrskih trgov/podeželskih mest: privilegij Dolnje Lendave iz leta 1595.
		ANG	The issue of modern-time privileges of W - Hungarian cities: privileges of Dolnja Lendava 1595
	Opis	SLO	V slovenskem zgodovinopisju se pojavljajo neznanke glede položaja trških naselbin v srednjeveškem in novoveškem madžarskem kraljestvu. Madžarski izvirni izraz mezőváros statusno ni nikoli pomenil drugega kot slovensko trg, naselje s pravico do sejma. Mnenje avtorja je, da so za slovensko zgodovinopisno izrazoslovje v primeru izraza mezőváros glede na historične danosti ustrezni izrazi »trg« oziroma »utrjeni trg« ali »podeželsko mesto«, nikakor pa ne »mesto«. Z njimi bodo tudi slovenski bralci brez vsakršnega dvoma točno vedeli, kaj ima pisec v mislih.
		ANG	Slovene historiography still has some unresolved questions about the situation of market settlements in the medieval and modern-time Hungarian kingdom, The original Hungarian expression mezőváros has never been anything else than the equivalent of the Slovene word trg - market town, i.e. a settlement with the right to have a market. In the case of mezőváros, the

		author argues to historical facts, the terminology of Slovene historiography should use expressions such as "market town", but not "city" or "town". The use of such terminology would convey the proper meaning for the Slovene public.
Objavljeno v		HOZJAN, Andrej. K problemu novoveških privilegijev zahodnoogrskih utrjenih trgov/podeželskih mest: privilegij Dolnje Lendave iz leta 1595. Stud. Hist. Slov., 2005, letn. 5, št. 1/3, str. 197-213, ilustr. [COBISS.SI-ID 750213]
Tipologija	1.01	Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID		750213

6. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati programske skupine⁵

Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat		
1.	Naslov	<i>SLO</i> FRIŠ, Darko, organizator znanstvenega srečanja
		<i>ANG</i> FRIŠ, Darko, Organizer of a scientific meeting
Opis	<i>SLO</i>	Med 2. in 4. decembrom 2004 je dr. Friš kot glavni organizator organiziral enega najpomembnejših simpozijev za poznavanje preteklosti slovenske Štajerske z naslovom '750-let Maribora'. Na tem simpoziju so s svojimi referati, ki so bili nato objavljeni v reviji Studia Historica Slovenica, nastopili mnogi prominentni referenti, ki so s svojimi prispevki pomembno obogatili vedenje o preteklosti Maribora in njegove širše okolice.
	<i>ANG</i>	Dr. Friš was the main organizer of one of the most important symposiums on the history of Slovene Styria with the title '750 years of Maribor' which took place from 2 to 4 December in 2004. The symposium hosted many important participants, who gave insightful papers on the history of Maribor and its wider surroundings and whose papers were published in the journal Studia Historica Slovenica
Šifra	B.01	Organizator znanstvenega srečanja
Objavljeno v		FRIŠ, Darko (ur.). Maribor skozi čas III., (Studia Historica Slovenica, let. 6 (2006), št. 2-3). Maribor: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča: = Historical Society of Dr. Franc Kovačič, 2006. Str. 213-579, ilustr. [COBISS.SI-ID 9023235]
Tipologija	2.01	Znanstvena monografija
COBISS.SI-ID		9023235
2.	Naslov	<i>SLO</i> FRIŠ, Darko, organizator znanstvenega srečanja
		<i>ANG</i> FRIŠ, Darko, Organizer of a scientific meeting
Opis	<i>SLO</i>	Med 23. in 24. novembrom 2006 je vodja programske skupine prof. dr. Darko Friš kot predsednik organizacijskega odbora v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Maribor, Zgodovinskim društvom Franca Kovačiča v Mariboru in Vojaškim muzejem Slovenske vojske ter ob aktivni pomoči članov programske skupine organiziral in vodil znanstveni simpozij z naslovom 'Osamosvojitve Slovenije - 15 let kasneje'. Na simpoziju so s svojimi znanstvenimi prispevki sodelovali poleg omenjenega prof. dr. Darka Friša tudi drugi člani programske skupine - prof. dr. Sergej Flere, dr. Dragan Potočnik
	<i>ANG</i>	Prof. Dr. Darko Friš was the president of the organizing committee of the scientific symposium entitled 'The independence of Slovenia - 15 years later' which took place from 23 to 24 November 2006 and was organized in cooperation with the Faculty of Arts in Maribor, The Historical Society of Franc Kovačič in Maribor and the Military Museum of the Slovene army, and with the active help from the members of the program group. In addition to Prof. Dr. Darko Friš, other members of the program group participated in the symposium by giving papers, i.e. Prof. Dr. Sergej Flere and Dr. Dragan Potočnik
Šifra	B.01	Organizator znanstvenega srečanja
Objavljeno v		FRIŠ, Darko. Osamosvojitve Slovenije - 15 let pozneje : znanstveni simpozij, Maribor, 23. - 24. november 2006, Glazerjeva dvorana Univerzitetne knjižnice v Mariboru. Maribor, 2006. [COBISS.SI-ID 860037]
Tipologija	2.01	Znanstvena monografija

	COBISS.SI-ID	860037
3.	Naslov	<i>SLO</i> FRIŠ, Darko, Uredništvo nacionalne revije
		<i>ANG</i> FRIŠ, Darko, Edition of a national journal
Opis	<i>SLO</i>	Vodja programske skupine prof. dr. Darko Friš je v letih od 2004 do 2008 opravljala naloge glavnega in odgovornega urednika revije Studia Historica Slovenica. Temeljni cilj periodike, ki se je v relativno kratkem času obstoja prebila v sam vrh najboljših slovenskih zgodovinskih periodičnih revij, je med ostalim ravno preučevanje vseh vidikov kulturnega, političnega, gospodarskega in socialnega življenja v preteklosti in sedanjosti na področju slovenske Štajerske, Koroške in Prekmurja. V vsakem letniku so izšli 3 zvezki.
	<i>ANG</i>	The head of the program group, Prof. Dr. Darko Friš, was editor-in-chief of the journal Studia Historica Slovenica in the period from 2004 to 2008. One of the main goals of the journals, which became one of the best Slovene historical journals in a relatively short period of time, is to present studies of all the aspects of cultural, political, economic and social life in the past and the present in the area of Slovene Styria, Carinthia and Prekmurje. In each year, three volumes were published.
Šifra	C.02 Uredništvo nacionalne monografije	
Objavljeno v	Studia Historica Slovenica. Friš, Darko (urednik 2001-). Maribor: Pedagoška fakulteta, Oddelek za zgodovino: Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, 2001-. ISSN 1580-8122. [COBISS.SI-ID 115987200]	
Tipologija	2.31 Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na mednarodni ali tuji konferenci	
COBISS.SI-ID	115987200	
4.	Naslov	<i>SLO</i> POTOČNIK, Dragan, Domače nagrade
		<i>ANG</i> POTOČNIK, Dragan, Domestic awards
Opis	<i>SLO</i>	Član programske skupine dr. Dragan Potočnik je v letu 2008 prejel za dosežke v humanistiki in literaturi Glazerjevo listino.
	<i>ANG</i>	In 2008, the member of the program group Dr. Dragan Potočnik received the Glazer award in the field of humanities and literature.
Šifra	E.01 Domače nagrade	
Objavljeno v	POTOČNIK, Dragan. "Šele nato kot zgodovinar" : dobitnik Glazerjeve listine Dragan Potočnik. Večer (Marib.). [Tiskana izd.], 17. mar. 2008, 64, št. 63, str. 12, portret. [COBISS.SI-ID 60435713]	
Tipologija	1.22 Intervju	
COBISS.SI-ID	60435713	
5.	Naslov	<i>SLO</i> FRIŠ, Darko, mentorstvo doktorandom
		<i>ANG</i> FRIŠ, Darko, Mentorship for PhD candidates
Opis	<i>SLO</i>	Vodja programske skupine prof. dr. Darko Friš je bil v letih 2004 do 2008 mentor trem uspešno zaključenim doktorandom: RATEJ, Mateja. Slovenski politični katolicizem s posebnim poudarkom na razvoju dogodkov na Štajerskem v letih 1923 in 1929, KLADNIK, Tomaž. Slovensko vojaško šolstvo in vojaške operacije : (1941-1945), TOVŠAK, Slavica. Zadružništvo severovzhodne Slovenije kot segment socialistične kmetijske politike v letih 1945-1951.
	<i>ANG</i>	The head of the program group, Prof. Dr. Darko Friš, was the mentor of three successfully completed PhD programs in the period from 2004 to 2008. RATEJ, Mateja. Slovenski politični katolicizem s posebnim poudarkom na razvoju dogodkov na Štajerskem v letih 1923 in 1929], KLADNIK, Tomaž. Slovensko vojaško šolstvo in vojaške operacije : (1941-1945), TOVŠAK, Slavica. Zadružništvo severovzhodne Slovenije kot segment socialistične kmetijske politike v letih 1945-1951
Šifra	D.09 Mentorstvo doktorandom	

Objavljeno v	KLADNIK, Tomaž. Slovensko vojaško šolstvo in vojaške operacije : (1941-1945) TOVŠAK, Slavica. Zadružništvo severovzhodne Slovenije kot segment socialistične kmetijske politike v letih 1945-1951 RATEJ, Mateja. Slovenski politični katolicizem s posebnim poudarkom na razvoju dogodkov na Štajerskem v letih 1923 in 1929
Tipologija	2.08 Doktorska disertacija
COBISS.SI-ID	14296328

7. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁶

7.1. Pomen za razvoj znanosti⁷

SLO

Raziskave so bile usmerjene v raziskovanje slovenske preteklosti, sedanosti in njene identitete. Ker gre na tem prostoru za stičišče več kultur in političnih sistemov (rimska, nemška, madžarska, hrvaška), so posegale raziskave tudi v širši srednjeevropski prostor in so relevantne za proučevanje zgodovine mnogih državnih skupnosti od rimskega imperija naprej, rimsko-nemškega cesarstva ter ogrsko-hrvaške državnosti do habsburške monarhije in njenih nasledstvenih držav. Bogastvo interakcij se kaže tudi v nešteti oblikah enosmerne in obojestranskega sovplivanja na razvoj. Do izraza je tako prišla cela vrsta procesov in lastnosti, po katerih je Evropa preteklosti poznala obravnavano področje, predvsem njeno bistveno prehodno in ekonomsko izmenjalno vlogo. Aktualni dogodki ob vključitvi Slovenije v Evropsko skupnost zato dajejo omenjenim raziskavam še posebno težo in pomen.

ANG

The research concentrated on the history and present of Slovenia and Slovenia's identity. The investigated area is a meeting point of several cultures and political systems (Roman, German, Hungarian, Croatian), so the research extended to the wider central European space and is thus also relevant for the study of history of many state formations, from the Roman Empire to the Holy Roman Empire, the Hungarian-Croatian state formation, to the Habsburg monarchy and its succession states. The wealth of interactions is also shown in innumerable forms of influences on the development of this area. Research threw light on a variety of processes and characteristics which made this area known to Europe, especially in its vital transitional role and in its trade, economic role. With regard to the inclusion of Slovenia into the European Union, these investigations are of particular importance.

7.2. Pomen za razvoj Slovenije⁸

SLO

Raziskovalni program je predstavljal enega redkih specializiranih programov za humanistično-družboslovne raziskave tega dela Slovenije. Rezultati raziskave vsebujejo vrsto stičnih točk s ciljem utrjevanja nacionalne identitete in ohranjanja raznoterosti naravne in kulturne dediščine, saj med drugim raziskuje tudi razvoj slovenske nacionalne ideje, pojavne oblike nacionalno združevalnih in razdruževalnih procesov, vloga in pomen ključnih osebnosti, znanje in eksistenco za dobrobit slovenstva, nadalje nekatere vsebinske podmene ekozgodovine ter umetnostnozgodovinsko pobudo tukajšnjih regionalnih središč.

Raziskovalna skupina je bila zelo dejavna pri promociji znanosti. Širša javnost je bila o rezultatih raziskav raziskovalne skupine obveščena na organiziranih znanstvenih srečanjih doma in v tujini.

Leta 2004 je bil v organizaciji vodje programske skupine prof. dr. Darka Friša ter člana programske skupine dr. Andreja Hozjana organiziran simpozij ob 750-letnici prve omembe Maribora. Znanstvenega simpozija se je udeležilo 16 predavateljev, med njimi štiri člani programske skupine, ki so osvetlili razvoj politične, kulturne, gospodarske, socialne in verske zgodovina mesta Maribor in njene širše regije. Pri tem so referenti, sodelujoči na znanstvenem simpoziju, zajeli obdobja od prazgodovine in antike, preko srednjega in novega veka do sodobne zgodovine. Na izjemen pomen izvedbe simpozija kaže častno pokroviteljstvo tedanjega predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška ter podpora Ministrstva za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije ter Mestne občine Maribor. V sodelovanju z Zgodovinskim društvom dr. Franca Kovačiča v Mariboru sta ob koncu znanstvenega simpozija izšli tudi obsežni znanstveni monografiji, ki pričata o pomenu simpozija za razvoj znanosti v SV Sloveniji.

Dognanja tega simpozija so spremenila razmišljanja o razvoju mesta Maribor v srednjem veku ter njegove vloge za razvoj gospodarstva in družbe Slovenije v preteklosti in danes.

Slabi dve leti kasneje, leta 2006, je vodja programske skupine prof. dr. Darko Friš pripravil znanstveni simpozij, čigar tematika je bila posvečena 15. obletnici osamosvojitve Slovenije.

Znanstvenega simpozija, ki se je odvijal pod naslovom Osamosvojitve Slovenije – 15 let kasneje, se je udeležilo kar 24 referentov z različnih raziskovalnih področij – zgodovinarji, sociologi, družboslovci, pravniki, novinarji in pripadniki Slovenske vojske. Ravno raznolikost udeležencev je bila pogoj za celovito predstavitev problematike osamosvajanja in oblikovanja slovenske državnosti. Častno pokroviteljstvo nad simpozijem je tudi tokrat prevzel tedanji predsednik Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška, kar kaže na veliko mero zaupanja v kvaliteto izvedbe znanstvenega posveta. Posebnost simpozija, ki so se ga udeležili ne le vodja programske skupine kot njen organizator, ampak tudi trije člani programske skupine, je bila interakcija različnih raziskovalnih področij, kar kaže na veliko mero interdisciplinarnosti programske skupine.

Člani programske skupine so sodelovali na raznih znanstvenih simpozijih v tujini. V omenjenem obdobju so bili tudi aktivni člani v uredniškem odboru revije *Studia Historica Slovenica*. Njen vodja je hkrati tudi glavni in odgovorni urednik omenjene revije.

Člani programske skupine pa so bili v obdobju od leta 2004 do 2008 dejavni tudi na pedagoškem področju. Rezultati raziskav programske skupine so bili vpleteni v dodiplomsko in podiplomsko izobraževanje na Univerzi v Mariboru. Člani skupine so bili v omenjenem obdobju mentorji petim doktorandom, dvema magistrima in kar 96. diplomantom, v tridesetih diplomskih delih pa so s svojim poznavanjem tematike nastopali kot komentorji.

Odmevna plat rezultatov je bila tudi udeležba članov raziskovalnega programa v številnih radijskih in TV dogodkih, kot tudi pojavljanje v tiskanih medijih, kar je nedvomno prispevek k promociji znanosti širši javnosti in prepoznavnosti raziskovanega področja doma in v tujini.

ANG

The research program represented one of the rare specialized programs of social science and humanities research in this part of Slovenia. The results of the research have a special significance in the strengthening of national awareness and in the preservation of natural and cultural heritage, as they contain findings about the development of the Slovene national idea, different forms of national uniting and separation processes, the role and significance of the key personalities, the knowledge gained for the welfare of the Slovene nation, and also some implications for eco-history and the promotion of art history in the regional centers in this area.

The research group was very active in the activities promoting science. The results of the research group were presented to a wider public at organized scientific meetings at home and abroad. In 2004, the head of the program group Prof. Dr. Darko Friš and the member of the program group Dr. Andrej Hozjan organized a symposium dedicated to the 750th anniversary of the city of Maribor. The scientific symposium had 16 speakers, four of whom were members of the program group. In their talks, these members presented the development of the political, cultural, economic, social and religious history of the city of Maribor and of the wider region. The speakers of the symposium had talks on topics ranging from pre-history to antiquity, the Middle Ages and modern age and contemporary history. The significance of the symposium is also shown by the fact that the symposium was under the aegis of the then President of the Republic Dr. Janez Drnovšek, and that it was given support by the Ministry of Education, Science and Sport and the Community of Maribor. In cooperation with the Historical Society of Dr. Franc Kovačič in Maribor, two extensive scientific monographs were published as the result of the symposium, which show the significance of the symposium for the development of science in north-eastern Slovenia. The findings presented at this symposium have changed the views of the development of the city of Maribor in the Middle Ages and its role in the development of economy and society of Slovenia in the past and present time.

Two years later, in 2006, the head of the program group Prof. Dr. Darko Friš organized another symposium, which was dedicated to the 15th anniversary of the independence of Slovenia. The symposium entitled *Independence of Slovenia – 15 years later*, was attended by as many as 24 speakers from various disciplines – historians, sociologists, social science specialists, law specialists, journalists and members of the Slovene Army. This variety of participants was a guarantee for a well-rounded presentation of the problems of the process of independence and the formation of the Slovene state. The symposium was again carried out under the aegis of the President of the Republic of Slovenia, Dr. Drnovšek, which shows a great deal of trust placed in the organization of the symposium. In addition to the head of the program group as the organizer of the symposium, the other three members of the program group also participated in the symposium, which resulted in the synergy of different research areas and indicates a high level of interdisciplinarity in the program group.

The members of the program group also participated in different symposiums abroad. In this period they were also active members of the editorial board of the journal *Studia Historica Slovenica*. The head of the program group is also the main and responsible editor of this journal.

In the period from 2004 to 2008, the members of the program group were also active in the pedagogical field. In this way, the results of the research of the program group were also

included in the undergraduate and postgraduate at the University of Maribor. In this period, the members of the group were mentors to five PhD candidates, two MA candidates and 96 BA diplomas, in 30 BA diplomas they also used their expertise as co-mentors.

8. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov⁹

Vrsta izobraževanja	Število mentorstev	Od tega mladih raziskovalcev
- magisteriji	3	
- doktorati	6	3
- specializacije		
Skupaj:	9	3

9. Zaposlitev vzgojenih kadrov po usposabljanju

Organizacija zaposlitve	Število doktorjev	Število magistrov	Število specializantov
- univerze in javni raziskovalni zavodi	3	2	
- gospodarstvo			
- javna uprava		1	
- drugo			
Skupaj:	3	3	0

10. Opravljeno uredniško delo, delo na informacijskih bazah, zbirkah in korpusih v obdobju¹⁰

	Ime oz. naslov publikacije, podatkovne informacijske baze, korpusa, zbirke z virom (ID, spletna stran)	Število *
1.	Studia historica Slovenica, letnik 4 (2004), št. 1, (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	9 člankov/9 avtorjev
2.	Studia historica Slovenica, letnik 4 (2004), št. 2-3, (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	12 člankov/12 avtorjev
3.	Studia historica Slovenica, letnik 5 (2005), št. 1-2-3, (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	38 člankov/39 avtorjev
4.	Studia historica Slovenica, letnik 6 (2006), št. 1, (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	10 člankov/10 avtorjev
5.	Studia historica Slovenica, letnik 6 (2006), št. 2-3, (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	17 člankov/17 avtorjev
6.	Studia historica Slovenica, letnik 7 (2007), št. 1-2 (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	21 člankov/ 21 avtorjev
7.	Studia historica Slovenica, letnik 7 (2007), št. 3-4 (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	20 člankov / 20 avtorjev
8.	Studia historica Slovenica, letnik 8 (2008), št. 1 (cobiss.si id: 115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	10 člankov/ 11 avtorjev
9.	Studia historica Slovenica, letnik 8 (2008), št. 2-3 (cobiss.si id:	22 člankov/22 avtorjev

	115987200, http://www.shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/)	
10.		

*Število urejenih prispevkov (člankov) /število sodelavcev na zbirki oz. bazi /povečanje obsega oz. število vnosov v zbirko oz. bazo v obdobju

11. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca

Sodelovanje v programski skupini	Število
- raziskovalci-razvijalci iz podjetij	
- uveljavljeni raziskovalci iz tujine	2
- podoktorandi iz tujine	
- študenti, doktorandi iz tujine	
Skupaj:	2

12. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obravnavanem obdobju¹¹

Z6-6174-0589-04 Slovensko - hrvaški politični stiki od 1926 do 1929
M5-0167 Slovenske vojaške osebnosti - vojaške kariere
SLO-HRV 33/2000 Družba in tehnologija

13. Vključenost v projekte za uporabnike, ki potekajo izven financiranja ARRS¹²

"Das Frintaneum in Wien", Univerza na Dunaju, nosilec dr. Karl Heinz Frankl
---

14. Dolgoročna sodelovanja z uporabniki, sodelovanje v povezavah gospodarskih in drugih organizacij (grozdi, mreže, platforme), sodelovanje članov programske skupine v pomembnih gospodarskih in državnih telesih (upravni odbori, svetovalna telesa, fundacije, itd.)

Darko FRIŠ - član Republiške maturitetne komisije (tretji mandat)
Darko FRIŠ - predsednik sveta Pokrajinskega arhiva Maribor
Darko FRIŠ - član strokovnega sveta Pokrajinskega arhiva Maribor
Darko FRIŠ - predsednik Zgodovinskega društva dr. Franca Kovačiča v Mariboru
Dragan POTOČNIK - predsednik predmetne komisije za zgodovino Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja
Dragan POTOČNIK - član komisije za spremljanje in posodabljanje učnih načrtov za zgodovino
Dragan POTOČNIK - predsednik Društva generala Rudolfa Maistra
Andrej HOZJAN - član sveta Pokrajinskega muzeja Murska Sobota
Andrej HOZJAN - predsednik komisije za zgodovino na državnem srečanju mladih raziskovalcev Slovenije
Tone RAVNIKAR - predsednik Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva

15. Skrb za povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06)¹³

Naslov	HOZJAN, Andrej, POTOČNIK, Dragan. Zgodovina 2 : učbenik za 2. letnik gimnazije.
Opis	Člana programske skupine Andrej Hozjan in Dragan potočnik sta v letu 2004 izdala učbenik Zgodovina 2 : učbenik za 2. letnik gimnazije, ki je v letih 2005 in 2007 zaradi velike kvalitete in uspeha doživel ponatis.
Objavljeno v	Ljubljana: DZS, 2007. 319 str., ilustr. ISBN 978-86-341-2654-9.

COBISS.SI-ID	231350016
---------------------	-----------

16. Skrb za popularizacijo znanstvenega področja (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12)¹⁴

Naslov	POTOČNIK, Dragan, Domače nagrade
Opis	Član programske skupine dr. Dragan Potočnik je v letu 2008 prejel za dosežke v humanistiki in literaturi Glazerjevo listino
Objavljeno v	POTOČNIK, Dragan. "Šele nato kot zgodovinar" : dobitnik Glazerjeve listine Dragan Potočnik. Večer (Marib.). [Tiskana izd.], 17. mar. 2008, 64, št. 63, str. 12, portret. [COBISS.SI-ID 60435713]
COBISS.SI-ID	60435713

17. Vpetost vsebine programa v dodiplomske in podiplomske študijske programe na univerzah in samostojnih visokošolskih organizacijah v letih 2004 – 2008

1.	Naslov predmeta	Zgodovina Slovencev srednji vek, Zgodovina Slovencev 1500 - 1750, Zgodovina Slovencev 1750 - 1918, Zgodovina Slovencev po ltu 1918, Didaktika zgodovine I, Didaktika zgodovine II, Arhivistika, Muzelologija
	Vrsta študijskega programa	dodiplomski študijski programI: Zgodovina in..., Enopredmetni nepedagoški program Zgodovina
	Naziv univerze/fakultete	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
2.	Naslov predmeta	Politično - gospodarska zgodovina od 11. do 15. stoletja, Metodologija raziskovanja umetnosti 19. stoletja, Razvoj slovenskega knjižnega jezika od 16. do 18. stoletja - izbrana poglavja, Notranja Avstrija in Štajerska med 1564 - 1619, Zgodovina SV Slovenije od 1500 - 1750, Politična zgodovina Prekmurja v prvi polovici 20. stoletja, Pregled zgodovine Prekmurja v 19. in 20. stoletju, Pregled zgodovine Prekmurja v 20. stoletju, Izbrana poglavja iz zgodovine Maribora, Slovenska zgodovina 1900 - 1918, Kulturno dogajanje v Mariboru in okolici po letu 1918, Zgodovina zahodne Madžarske v 17. in 18. stoletju, Modernizacija načina življenja na Štajerskem po letu 1945
	Vrsta študijskega programa	podiplomski študijski programi: Zgodovina srednjega veka, Zgodovina 1500 - 1750, Zgodovina 1750 - 1918, Zgodovina po letu 1918
	Naziv univerze/fakultete	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
3.	Naslov predmeta	Novejša kulturna zgodovina
	Vrsta študijskega programa	dodiplomski študijski prigram: Sociologija in...
	Naziv univerze/fakultete	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
	Naslov predmeta	Kulturna zgodovina Slovencev, Zgodovina slovenskega knjižnega jezika, Zgodovina

4.	Vrsta študijskega programa	dodiplomski študijski programi: Slovenski jezik s književnostjo in..., Slovenski jezik s književnostjo - enopredmetni
	Naziv univerze/fakultete	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
5.	Naslov predmeta	Zgodovina likovne umetnosti in kulture I, Zgodovina likovne umetnosti in kulture II, Zgodovina likovne umetnosti in kulture III, Zgodovina likovne umetnosti in kulture IV
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski študijski program: Likovna pedagogika
	Naziv univerze/fakultete	Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru
6.	Naslov predmeta	Zgodovina glasbe I, Zgodovina glasbe II, Zgodovina glasbe III, Zgodovina glasbe IV Zgodovina umetnosti
	Vrsta študijskega programa	Dodiplomski študijski program: Glasbena pedagogika
	Naziv univerze/fakultete	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
7.	Naslov predmeta	
	Vrsta študijskega programa	
	Naziv univerze/fakultete	

18. Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja:

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☒	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☒	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☒	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☒	☐	

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☒	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☒	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☒	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☒	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☒	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☒	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☒	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☒	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☒	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☒	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☒	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☒	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☒	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☒	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar¹⁵

Program 'Politična, kulturna, gospodarska, socialna in verska zgodovina ter sedanost Štajerske in Prekmurja' se ukvarja z raziskovanjem zgodovine geografskega področja Štajerske in posebno tudi Prekmurja, ki je bil v preteklosti v raziskavah pogosto zapostavljeno in se mu ni pripisovalo večjega pomena. To je moč pojasniti v prvi vrsti z do nedavnega majhnim številom vrhunsko usposobljenih raziskovalcev na tem področju. Vpletenost v dodiplomski in podiplomski študij to spreminja, saj bodočim vrhunsko usposobljenim kadrom omogoča vpogled v potencial teh slovenskih regij. Raziskave so usmerjene v analitični in sintetični prikaz zgodovine antičnega, poznoantičnega, zgodnjerednjeveškega, novoveškega obdobja ter novejših in sodobne zgodovine na tem področju Slovenije in primerjalno na sosednjih področjih. Nadalje se program usmerja v zgodovino različnih javnoupravnih in cerkvenoupravnih institucij od visokega srednjega veka naprej – npr. na raziskovanje obstoja deželno knežjih, deželnih in lokalnih oblastnih sedežev ter delovanje posamičnih nosilcev funkcij javne oblasti. S področja

cerkvene zgodovine se loteva vprašanj pastoralnega in gospodarskega vidika škofij in pražupnij ter pomena mnogih višjih cerkvenih dostojanstvenikov od 12. stoletja do jožefinske dobe ter v raziskovanje samostanov in drugih kulturnih žarišč. Kot raziskovalna vprašanja vzpostavlja nadalje kompleks ustroja zemljiških gospodstev in njihove mikroekonomske specifičnosti od prvih omemb do konca 18. stoletja, ekonomsko, sociološko in jezikovno usmerjene ter pogojene mikroraziskave posamičnih subregionalnih področij, vseh tukajšnjih meščanskih naselbin in drugih lokalnih središč. Sem sodi tudi raziskovanje družbene razslojenosti na splošno, torej vseh tu živečih skupin prebivalstva, in raziskave vloge posameznika kot konkretnega izvajalca, pospeševalca ali zaviralca procesov. V ta sklop sodi tudi opredeljevanje posameznikov in skupin v vlogi umetnostnih naročnikov, s čimer je pogojena stopnja kvalitete v umetniški produkciji, pretok umetnostnih vplivov iz večjih središč in razvoj lokalnih ustvarjalnih potencialov. Poznavanje različnih aspektov zgodovine Prekmurja in Štajerske bo pomenil velik napredek v gospodarstvu, turizmu in končno tudi v meddržavnih odnosih. Obravnavani prostor je bil namreč od najstarejših časov naprej intenzivno prehodni, česar so se državne tvorbe v preteklosti zelo dobro zavedale. Prihajalo je do visoke stopnje izkoriščanja naravnih danosti, močnih tokov ekonomskih izmenjav med V in Z, mobilnosti in intenzitete same poseljenosti, številnih oblik državitvornosti, religioznosti ter kulturnih in duhovnih dosežkov. Intenzivna obdelava doslej malo znanih ter posebej izpostavljenih raziskovalnih vsebin bo brez dvoma v pomoč mnogim regionalnim, pokrajinskim in lokalnim dejavnikom v kulturi, izobraževanju, znanosti, turizmu ter ohranjanju kulturne in naravne dediščine.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 5., 6. in 7. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki

Podpisi:

vodja raziskovalnega programa		zastopniki oz. pooblaščen osebe raziskovalnih organizacij in/ali koncesionarjev
Darko Friš	in/ali	Univeza v Mariboru Filozofska fakulteta

Kraj in datum:

Maribor

16.4.2009

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/886

¹ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega programa. Največ 21.000 znakov vključno s presledki (približno tri in pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

² Največ 3000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Samo v primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali... (največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates $\beta 2$ - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. *Exp. Cell Res.*, 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁵ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, izberite ustrezen rezultat, ki je v Šifrantu raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁶ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si> [Nazaj](#)

⁷ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁸ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁹ Za raziskovalce, ki niso habilitirani, so pa bili mentorji mladim raziskovalcem, se vpiše ustrezen podatek samo v stolpec MR [Nazaj](#)

¹⁰ Vpisuje se uredništvo revije, monografije ali zbornika v skladu s Pravilnikom o kazalcih in merilih znanstvene in strokovne uspešnosti (Uradni list RS, št. 39/2006,106/2006 in 39/2007), kar sodi tako kot mentorstvo pod sekundarno avtorstvo, in delo (na zlasti nacionalno pomembnim korpusu ali zbirki) v skladu s 3. in 9. členom istega pravilnika. Največ 1000 znakov (ime) oziroma 150 znakov (število) vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Navedite oziroma naštejite konkretne projekte. Največ 12.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹² Navedite konkretne projekte, kot na primer: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine ipd. in ne sodijo v okvir financiranja pogodb ARRS. Največ 9.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹³ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine strokovnega prispevka v slovenskem jeziku, ki se nanaša na povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratak opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki) ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁴ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine, povezano s popularizacijo znanosti (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratak opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki), ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁵ Komentar se nanaša na 18. točko in ni obvezen. Največ 3.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-ZV-RPROG-ZP/2008 v1.00a